

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

ГРЫБАНАВА
Марыя Максімаўна

**ПАЭМА “ТАРАС НА ПАРНАСЕ” І ВЕРШ “ДВА Д’ЯБЛЫ”:
ПЫТАННЕ АТРЫБУЦЫІ І ПАЭТЫКА**

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт І. Э. Багдановіч

Допущана да абароны

«__» _____ 2021 г.

Загадчык кафедры гісторыі беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар Бельскі А. І.

Мінск, 2021

РЭФЕРАТ

Аб’ём – 54 старонкі, выкарыстаных крыніц – 31.

Ключавыя словы: КАМІЧНАЕ, ПАЭТЫКА, АТРЫБУЦЫЯ, РЭЦЭПЦЫЯ, ПАЭМА, ПРАБЛЕМА, ДЫСКУРС.

Аб’ект даследавання: мастацкі тэкст паэм “Тарас на Парнасе” і “Два д’яблы” і даследаванні, прысвечаныя іх вывучэнню.

Мэта дыпломнай работы: вызначэнне аўтарства, паэтыкі і рэцэпцыі паэм “Тарас на Парнасе” і “Два д’яблы”.

Метады даследавання: тэарэтычнай і метадалагічнай асновай даследавання паслужылі ідэі і палажэнні, сфармуляваныя ў літаратуразнаўчых працах вядомых, аўтарытэтных беларускіх даследчыкаў гісторыі літаратуры. У рабоце выкарыстаны культурна-гістарычны, канкрэтна-аналітычны, біяграфічны, паранаўнальна-супастаўляльны метады.

Аktуальнасць даследавання вызначаецца тым, што паэму “Тарас на Парнасе” называюць сапраўднай жамчужынай беларускай паэзіі XIX стагоддзя, у гэтага твора незвычайны паэтычны лёс. Паэма доўгі час лічылася ананімнай, распаўсюджвалася ў рукапісах і вуснай перадачы і апублікавана ўпершыню ў 1889 годзе. Верш “Два д’яблы” датуецца 1860 годам. Твор быў апублікаваны толькі ў 1986 г. Па прычыне абмежаванасці тэматыкі і адназначнасці ідэі ён не мог уплываць на літаратурнае жыццё. Пытанні ўзнікнення гэтых твораў, пытанні іх аўтарства, дачыненне іх да грамадска-палітычнага жыцця, значнасць ў кантэксце беларускай літаратуры ўвогуле, праблематыка ўспрымання чытачом, паэтыка – ўсё гэта вызначае відавочную актуальнасць дадзенай тэмы.

РЕФЕРАТ

Объем-54 страницы, использованных источников-31.

Ключевые слова: КОМИЧЕСКОЕ, ПОЭТИКА, АТТРИБУЦИЯ, РЕЦЕПЦИЯ, ПОЭМА, ПРОБЛЕМА, ДИСКУРС.

Объект исследования: художественный текст поэм «Тарас на Парнасе» и «Два дьявола» и исследования, посвященные их изучению.

Цель дипломной работы: определение авторства, поэтики и рецепции поэм «Тарас на Парнасе» и «Два дьявола».

Методы исследования: теоретической и методологической основой исследования послужили идеи и положения, сформулированные в литературоведческих работах известных, авторитетных белорусских исследователей истории литературы. В работе использованы культурно-исторический, конкретно-аналитический, биографический, сравнительно-сопоставительный методы.

Актуальность исследования определяется тем, что поэму «Тарас на Парнасе» называют настоящей жемчужиной белорусской поэзии XIX века, у этого произведения необычная поэтическая судьба. Поэма долгое время считалась анонимной, распространялась в рукописях и устной передаче и опубликована впервые в 1889 году. Стихотворение «Два дьявола» датируется 1860 годом. Произведение было опубликовано только в 1986 г. По причине ограниченности тематики и однозначности идеи оно не могло влиять на литературную жизнь. Вопросы возникновения этих произведений, вопросы их авторства, отношение их к общественно-политической жизни, значимость в контексте белорусской литературы вообще, проблематика восприятия читателем, поэтика – все это определяет очевидную актуальность данной темы.

ABSTRACT

The volume of the work is 54 pages with 31 literature sources used.

Keywords: COMIC MATTER, POETICS, ATTRIBUTION, RECEPTION, POEM, PROBLEM, DISCOURSE.

The object of the study was the literary text of the poems "Taras on the Parnassus" and "Two Devils" and the study thereof.

The aim of the Diploma Work was to define the authorship, poetics and reception of the poems "Taras on the Parnassus" and "Two Devils".

The methods of the study: the theoretical and methodological bases of the study were the ideas and provisions formulated in the literary works by famous, authoritative Belarusian researchers of literature history. The study made use of cultural-historical, specific-analytical, biographical, and comparative-contrastive methods.

The relevance of the study is determined by the fact that the poem "Taras on the Parnassus" is called a real pearl of Belarusian poetry of the 19th century; this work has an unusual poetic fate. The poem was long considered anonymous; it circulated in handwritten and oral version and was first published in 1889. The poem "Two Devils" dates back to 1860 and was first published only in 1986. Due to the limited scope and unambiguous idea, it could not influence the literary life. The emergence issues of these works; the issues of their authorship; their relation to social and political life, their significance in the context of Belarusian literature in general, the problems of perception thereof by the reader, and the poetics thereof – all this defines the obvious relevance of this topic.